

Prohlášení o vztahu křesťanů k muslimům

Poselství účastníkům ekumenické bohoslužby

V Evropě se v posledních několika desetiletích výrazně zvýšil podíl muslimů. Již od raného středověku muslimové žijí mezi námi a nejsou cizorodým prvkem, protože se podíleli na vytváření kulturního života Evropy podporou univerzitní vzdělanosti, literární i vypravěčské tvorby, matematiky a ostatních věd. Přítomnost islámu a muslimů se stala i v České republice blízkým a bezprostředním jevem. Uvědomujeme si, že existuje více modelů vztahů mezi křesťany a muslimy. Ve Východní Evropě a na Balkánu žijí křesťané a muslimové společně již několik staletí, v Západní Evropě výrazně přibylo muslimů v posledních několika desetiletích. V zásadě však spolu křesťané a muslimové v Západní i východní Evropě vycházejí převážně dobře. Z obou stran proti společnému soužití vystupují extremisté, kteří jsou ovšem v menšině, přestože média zprávám o činech extremistů i u nás poskytují nepoměrně více prostoru. Chceme proto vyjádřit svůj názor na islám a na vztahy křesťanů a muslimů.

Vyznáváme

Jako křesťané vyznáváme víru v jediného Boha, zjeveného v Ježíši Kristu. Víra v něj proto nemůže vést k nenávisti nebo nesnášenlivosti vůči jinověrcům. To, že s židy a muslimy sdílíme řadu společných témat monoteistického náboženství, neznamená oslabení naší víry v Krista. Přiznáváme se k mnohaletým mírovým iniciativám, které iniciovalo Prohlášení parlamentu světových náboženství (1993), proto usilujeme o smír mezi náboženstvími. V duchu Všeobecné deklarace lidských práv (1948) i my se považujeme za členy jedné rodiny lidstva, v níž požívají lidskou důstojnost lidé věřící i nevěřící. Přiznáváme se k lidským právům i povinnostem, a důstojnosti každého člověka, jak to vyjádřila encyklika svatořečeného papeže Jana XXIII. *Pacem in terris* (1963) a kolektiv autorů v evangelických Zásadách Českobratrské církve evangelické (1968).

Odmítáme

- Násilí ve věcech víry.
- Neoprávněné zevšeobecnování, které vede k projevům nepřátelství vůči muslimům v České republice, ačkoliv místní muslimská komunita se od islámského extremismu opakovaně distancovala. Znepokojuje nás šíření jednostranného negativního obrazu islámu v médiích, nevhodné výroky politiků o islámu a populistické využívání protimuslimských nálad v předvolebních kampaních.
- Jakékoliv strategie boje proti islámu jako světovému náboženství, jak je veden například iniciativou White Media a Islám v ČR nechceme.

Vyzýváme

- Muslimy a křesťany k dialogu na různých úrovních.
- Křesťany k tomu, aby příkázání lásky k bližnímu vztahovali i na muslimy, otevřeně a pravdivě.
- Muslimy a islámská společenství v České republice, aby vystupovali proti jakémukoliv zneužívání svého náboženství k šíření nepokojů a násilí.
- Všechny k spravedlivému a vyváženému hodnocení každého člověka a k překonávání předsudků. Vážíme si všech, kteří k rozumnému dialogu, k pokojnému soužití jednotlivých skupin, a ke zklidnění ve společnosti již přispívají.
- Média a novináře, aby se ve snaze o zvýšení sledovanosti nepodíleli na šíření nenávisti ve společnosti.

Doporučujeme

- Církvím a jednotlivým církevním společenstvím naplňovat bod 11 z Charty ekumeniky (2007), v němž se praví: „Již po staletí žijí v Evropě muslimové. V některých evropských zemích tvoří silnou menšinu. Odsud vycházely a vycházejí mnohé dobré kontakty a sousedské vztahy mezi muslimy a křesťany, také však hromadné výhrady a předsudky na obou stranách. Zakládají se na bolestných zkušenostech v historii i nedávné minulosti. Chceme zintenzivnit na všech úrovních setkání křesťanů a muslimů, jakož i dialog mezi křesťanstvím a islámem. Zvláště doporučujeme vzájemné rozhovory o víře v jediného Boha a objasnění chápání lidských práv. Zavazujeme se, že budeme k muslimům přistupovat s úctou a že se budeme spolu s muslimy podílet na společných záležitostech.“

- Pořádat setkání křesťanů a muslimů, jakož i dialog mezi křesťanstvím a islámem.
- Jako základ pro rozhovor používat iniciativu Společný hlas, v němž představitelé tří náboženství prohlásili: „Iniciativa Společný hlas, fórum židů, křesťanů a muslimů v České republice, jednoznačně odsuzuje jakékoliv zneužívání náboženství k šíření a ospravedlňování nenávisti a násilí.“
- Studium odborné i populárně naučné literatury s možností kontaktovat katedry religionistiky teologických fakult a příslušné katedry na filosofických a pedagogických fakultách. Prosíme o to zejména senátory, zákonodárce, učitele, žurnalisty a redaktory všech médií, aby došlo ke skutečnému smíru v naší společnosti.

*Ve spolupráci s Kateřinou Děkanovskou, Sandrou Silnou, Danielem Fajfrem a Pavlem Keřkovským
vypracoval Mikuláš Vymětal, v Praze, 31.1. LP 2015.*